

Innspill fra Forum for utvikling og miljø til Regjeringens nye strategi for klimatilpasning, forebygging av klimarelaterte katastrofer og bekjempelse av sult

Forum for utvikling og miljø (ForUM) – som er et nettverk av over 50 norske organisasjoner – takker for muligheten til å gi innspill til en viktig strategi. Sammen med flere medlemmer har vi bestilt en rapport som ser på trendene både i internasjonal og norsk klimafinansiering, og som evaluerer 20 kanaler for klimafinansiering. Utkastet til rapporten viser at samtidig som klimarelaterte katastrofer har økt kraftig de siste årene, ligger andelen av den globale klimafinansieringen som går til tilpasning på kun 26%. I Norge har andelen klimafinansiering til tilpasning gjennomsnittlig ligget på kun 9% per år mellom 2010 og 2018. Dette til tross for at Parisavtalen sier at støtten til klimagasskutt og til tilpasning skal være «balansert». Derfor ser vi et stort behov for å øke den norske støtten til tilpasning, og strategien er veldig velkommen.

Når støtten øker er det noen aspekter som er særlig viktige å tenke på, ifølge konklusjonene i rapporten. Andelen av den globale klimafinansieringen som gikk til lavinntektsland i 2016 var kun 14%, og OECD anbefaler at denne delen øker. I Norge var den samme år 28%, mens den totale andelen av Norges bistand som gikk til lavinntektsland var over 50%. **Økt norsk klimafinansiering bør derfor først og fremst gå til lavinntektsland.** 90% av den globale klimafinansieringen kommer dessuten som lån som skal tilbakebetales, samtidig som 34 av 70 lavinntektsland ifølge IMF er i, eller har høy fare for å havne i, gjeldskrise. Dette er særlig problematisk for tilpasning, siden tiltakene sjelden gir en kortsiktig profitt som kan tilbakebetale lån. **Norge bør derfor velge kanaler for klimafinansiering som ikke viderefremmer den som lån.**

For å øke andelen klimafinansiering som går til tilpasning, lavinntektsland, og kommer som ren støtte uten lån, anbefaler rapporten kanaler som ifølge evalueringen har god effektivitet og når de fattigste, først og fremst: **Tilpasningsfondet og LDC-fund, muligens også IFADs program ASAP and FAO-adapt.** Alle disse er underfinansiert i forhold til etterspørsel. Dessuten bør Norge øke sin **bilaterale finansiering til tilpasning og forebygging av klimakatastrofer gjennom norske ambassader, og gjennom en portefølje åpen for søknader fra internasjonale og norske NGOer.** Det anbefales å utvikle et nært samarbeid med andre nordiske land rundt å operasjonalisere dette. I tillegg anbefales Norge å **doble sin støtte til Det Grønne klimafondet fra NOK 800 million NOK** (som presentert i Paris 2015 og Katowice 2018) til 1600 millioner per år, og arbeide for at fondet **øker tilpasningsfinansieringen til lavinntektsland og små øystater.** Dette er særlig viktig nå som Trump har trukket USAs støtte til fondet.

ForUM vil også gjerne understreke at **Norge har særlige fortrinn på områder som fiskeri og organisering av landbruket.** Gjennom Fisk for utvikling og det kommende Landbruk for utvikling kan Norge bidra til kunnskap om klimatilpasning og organisering innenfor disse sektorene. **Fisk for utvikling** må prioriteres som et kanalvalg, og det burde også åpnes for muligheter til å søke midler gjennom **Landbruk for utvikling.** Det er viktig at økt finansiering av klimatilpasning bidrar til robusthet i landbruket. Langtidsinvesteringer og forebygging innen klimatilpasning må prioriteres slik at landbruket står bedre stilt til å møte ekstreme værforhold og uforutsette endringer. Det må både sørges for tilpasning av jordbrukspraksiser og styrket økonomisk kapasitet for dagens og fremtidens matsikkerhet.

En strategi som skal bekjempe sult og konsekvensene av klimaendringer bør dessuten forholde seg til tap og skader fra klimaendringer der det ikke har vært mulig å tilpasse seg til endringene. **Det er viktig at Norge aktivt fremmer at mobiliseringen av finansiell støtte til tap og skader i artikkel 8 i Parisavtalen blir implementert.** Dette kan for eksempel skje gjennom en global [fossilskadestatt](#) som fossilprodusenter må betale ifølge forurenser betaler-prinsippet. Se mer om dette i [tidligere innspill fra ForUM](#).

Beregninger fra Stockholm Environment Institute i rapporten [«Norway's Fair Share»](#) viser at Norge bør bidra med 15 milliarder NOK i året til klimatilpasning i utviklingsland innen 2030 for å bidra rettferdig til Parisavtalen. Mens den globale klimafinansieringen økte med 44% mellom 2013-2017, gikk den norske klimafinansieringen *ned* med 27% mellom 2014-2018. Alt dette taler for at Norge må øke sin finansiering til tilpasning kraftig de nærmeste årene. Vi bidrar gjerne med nærmere detaljer om hvordan i vår rapport som snart vil lanseres.